

İbrahim ÇEVİK
Daire Başkanı / Etnik Çatışmalar

Yıktılar kal'amızı

Sürdüler balamızı

Daha can boğazdayken

Çektiler salamızı

Ah Kerkük, yüz ah Kerkük

Her zaman yüzü ak Kerkük

Ölseydim, düşmeseydim

Men senden uzak Kerkük

Her türkü gibi bu türkü de bir hikâyeyi, bir geçmişi dile getiriyor. Acı ve ıstırap dolu sözleriyle Kerkük'ün makûs geçmişi anlatılıyor. Baasçı Arabın elinden yakasını kurtardığını sandığı sırada Iraklı Kürtçülerin eline düşen Kerkük'ün bundan sonraki geçmişi de entrikalardan ibaret olaylarla dolu.

BARZANİ, 1970'lerde İsrail'in desteğiyle K. Irak'ta direnmeye çalıştığı günlerde umutsuz bir şekilde ABD yardımına muhtaçtı. Amerikalıları yardıma ikna etmek için türlü yollar deniyordu. BARZANİ o günlerde verdiği bir demeçte şunları söylemiştir: "Şayet Amerikan

yardımları ihtiyaçlarımızı karşılayacak düzeyde olursa Kerkük'teki petrol merkezlerini ele geçirebilecek kadar güçleneceğiz. Bunu başarısak, bu petrolerin idaresini Amerikan şirketlerine bırakacağız." (1)

Kürtçülerin dillerinden düşürmedikleri bir darb-ı mesel vardır; dağlar bizim vatanımızdır derler. Bu deyiş, çok zorda kalırsak dağlarda yaşar, direnmeye devam ederiz anlamı kadar bizim asıl yerleşim alanlarımız dağlardır, şehirler değil anlamını da taşır. Kürtlerin K. Irak'ın dağlarından yerleşik şehir düzenine geçişlerini anlatan olaylar çoktur. Bunlardan birisinde:

"15 Temmuz 1958. Abdükerim KASIM'ın başardığı hükümet darbesi, kanlı bir ihtilâl manzarası almıştır. Ajanslar, Faysal'a bağlı aşiretlerin Bağdat üzerine yürüdüklerini duyuruyor. Askeri harekât tamamlanmış görünmekle birlikte, Irak'ın bünyesinde bir kaynaşma var.

Kasım, Kral Faysal'a bağlı Kürt aşiretlerinin olası hareketine karşı, Sovyetler Birliği'ne sığınmış bulunan Molla Mustafa BARZANİ ve adamlarını Irak'a çağırıyor. Molla Mustafa ve aşiretin ileri gelenleri, Rus Mig uçakları, öbürleri Rus gemileri ile Bağdat'a getiriliyor.

Hapsedilmiş olan kardeşi Şeyh Ahmet hapisten çıkarılıyor. Kasım, Şeyh Ahmet'e altmış tüfek veriyor. Şeyh Ahmet Barzan'a geliyor, kendi köyünde oturuyor. Bir rivayete göre, Molla Mustafa'ya 500 dinar maaş bağlanıyor ve Nuri Sait'in köşkünde oturuyor. Kürtlerin temsilcisi olarak meclise alınıyor. Öbür Barzanlar Bağdat'a Musul'a, Süleymaniye'ye ve Kerkük'e yerleştiriliyor ve kendilerine çeşitli maaş bağlanıyor." (2)

Stalinvari bu demografik oyunun bir amacı Kürtlere gem vurmaksa diğer amacı da Türkiye'nin Irak üzerindeki ağırlığını azaltmak üzere Türkmenleri yurtlarından etmektir. Tarihçilerin çok daha ayrıntısını bildikleri Kürtleştirme süreci kabaca bir anlatımla böylece uygulamaya konuldu.

Irak'ın işgali bu sürece müthiş bir hız kazandırdı. İşgalin daha ilk günlerinde Türkmen şehirlerinin hafızaları olan kayıtlar yok edildi. Bu konuda yerli-yabancı tanık olan herkes aynı fikirdedir. Musul ve Kerkük'ün tapu-nüfus kayıtlarıyla müzelerde korunan kimliklerinin peşmerge tarafından yok edilmeye çalışılması konusunda [Luke HARDING](#) Guardian gazetesinde önemli bilgiler vererek; "Kerkük'ün Kürt peşmerge tarafından utanç verici bir şekilde işgalinden hemen iki gün önce Beyaz Saray, dünyayı özellikle de Türkiye'yi K. Irak'ta görevinin başında olduğuna inandırmaya çalıştı. Irak ordusu Kerkük'te olduğu gibi Musul'da da Perşembe gecesi geç saatlerde çekildi, Iraklı askerler üniformalarını çıkardılar. Geceleyin Amerikan özel kuvvetleri Kürt peşmerge güçleriyle birlikte girdiler. Ardından Amerikalılar ortadan kayboldular." demektedir.

Kerkük'te zorbalıkla üstünlük kuran peşmerge, muhtemel olan karşı hareketlere bile tahammül göstermemektedir. Yıllardır baskı ve zulüm altında yaşadıklarını öne sürerek mağduriyet hikâyeleri düzen Iraklı Kürtlerin, ellerine geçen ilk fırsatta zalim rolünü büyük bir hevesle üstlenmeleri ibretliktir. Aynı zamanda da bundan sonraki tutumlarının emsalidir. Geçici Irak Anayasası'nda kendilerine azınlık statüsü verileceğinin konuşulmasıyla bile heyecanlanan Türkmenlerin kutlama heveslerini zorla bastırarak, diğer etnik gruplar hakkındaki düşüncelerini ortaya koydular. Kerkük'te Türkmen Cephesi'ne ait binayı basıp, ellerine geçen her şeyi kırıp döktüler. PKK, bin kişilik bir terörist grubunu şehre yerleştirdi.

Iraklı Kürtlerin küstahlığa varan çıkışlarının kaynağının Amerika olduğu konusunda ABD'li gazeteci, stratejist Michael RUBIN'i bile rahatsız etmekteydi. (3) Rahatsızlığını dile getirdiği satırlarda:

"Rice'in -Eski dışişleri bakanı- sembolizm konusundaki dikkatsizliği, Kürtlerin milliyetçi dürtülerini güçlendirdi. Irak'ın birliğini pekiştirmek ve BARZANİ'nin kendisiyle Bağdat'ta görüşmesini talep etmek yerine, Rice ilk Irak ziyaretinde BARZANİ'nin karargâhına gitti. Kürt yetkililer bu durumu, ulusal heveslerinin desteklenmesi olarak gördü."

"BARZANİ'nin seçtiği Kürt bayrağı, 1946'da Sovyet desteğiyle İran'dan bağımsızlığını ilan eden fakat kısa bir süre hayatta kalan Mahabad Kürt Cumhuriyeti'nin bayrağı. Erbil ve Süleymaniye'de satılan ve Kürt matbaalarında basılan haritalarda, Akdeniz'den Basra Körfezi'ne uzanan bir "Büyük Kürdistan" görülüyor."

“Hem BARZANİ hem de TALABANİ Kerkük’ü Kürtlerin “Kudüs”ü diye niteliyor, fakat burada pek çok etnik kökenden insan yaşıyor.” demektedir.

Kürt emperyalizmi Aralık 2003 ayında Kürt Parlamentosu’nda hazırlanıp Irak Geçici Yönetim Konseyi’ne ve ABD’ye sunulan anayasa taslağıyla somut ve yasal bir hal aldı. 47 maddelik anayasa taslağında BARZANİ ve TALABANİ’nin temsil ettikleri Kürt yayılmacılığının gizlendikleri köşelerden ortaya çıkışı görüldü. (4)

Taslağın 2/b maddesinde; “ Kürdistan bölgesi; Dohuk, Erbil, Kerkük, Süleymaniye kentleri, Musul kentine bağlı olan Telahfer, Sehan ve Sincar ilçeleri, Basika, Kus ve Eski Kelek kasabaları, Diyala kentine bağlı olan Hanekin ve Mendeli ilçeleri de 1968’den önce çizilen sınırları kapsar. Kürtlerin yoğunlaştığı diğer bölgeleri de kapsıyor.”,

4. maddede; “Irak, Kürtler ve Araplar olmak üzere iki asli halktan oluşmaktadır. Bu anayasada Irak Federal Cumhuriyeti çerçevesinde kavmi grupların meşru haklarını federal bir şekilde belirler.”,

7. maddesinde “Arapça ve Kürtçe dilleri resmi dil olarak Arap bölgesinde Arapça dili, Kürdistan bölgesinde Kürtçe resmi dildir.”,

46/c. maddesinde; “ Bölgelerdeki nüfus değişimlerinin durdurulması, Kürt vatandaşlarının da Kerkük, Mahmur, Sincar, Zimmar, Seyhan, Hanekin, Mendeli bölgelerine geri dönmesi. Eski Irak rejimi tarafından da o bölgelere getirilen Arap vatandaşlarının Kürdistan bölgesi dışına çıkarılması” ifadeleri bu niyetin kanıtlarıdır.

30 Ocak 2005 tarihinde yapılan seçimlerde 275 üyeli Irak Meclisi’nde 75 sandalye kazandılar. Bu sonuç seçimin ne kadar dürüst yapıldığı konusundaki şüpheleri haklı çıkardı. Çünkü Kürtler Irak nüfusunun ancak yüzde 17’sini oluşturmaktaydılar. Aynı şekilde 2003 yılında Saddam’ın devrilişinden sonra Kürtler bölgelerini yüzde 20 oranında genişlettiler. Kürtler açısından önemli olan bu gelişmeler Kürt milliyetçiliği duygularını uyandırdı ve diğer etnik ve dini gruplarla ilişkilerinde saldırganlaşmalarına, yayılmacılık emelleri beslemelerine yol açtı. Başında ABD’nin bulunduğu Koalisyon Güçleri’nin göz yumması sayesinde bir zamanların çetesi olan peşmerge yasal bir güç haline geldi. Kürt yayılmacılığının ana hedeflerinden olan Kerkük ve Musul’a yerleşerek sözde güvenlikten sorumlu bir unsur oldu. Saddam’ın baskısı altında yıllardır uyuyan Kürt emperyalizmi bir anda uyanarak sonuçlarına bugün tanık olduğumuz son derece etkili stratejik kararlar alıp uyguladı. Bu kararlardan biri de peşmergenin Bağdat’ın emrine verilmesine karşı koyuştur.

İşgal sonrasında yapılan ilk seçimi izleyen Independent Electoral Comission of Iraq, Aralık 2005 ayında yayınladığı bildiri de, Kerkük’te seçmen kayıtlarında yapılan düzenbazlıkları dile getirmiştir. İngilizce metinde;

“1. Önceden tescil edilmiş seçmen sayısı ile karşılaştırılmalı olarak Irak genelinde seçmen listelerine ilave olan ulusal ortalama yüzde 8.19 dur.

2. Bu karşılaştırmalı oran Kerkük'te yüzde 45'tir.

3. Kerkük'teki iptal veya düzeltme gibi seçmen güncelleme verileri az ya da çok ulusal ortalamanın aralığındadır.

4. Kerkük'te ek seçmenlerin sayısının 140 bine veya ulusal ortalama olarak yüzde 28'e ulaşacağı beklenmekteydi. Seçmen güncelle kayıtlarında bulunan 108.162 kişiye gelmekteydi.

5. Güncelleme süresinin son iki gününde Form 91'i doldurarak seçme listelerine eklenenlerin sayısının çok yüksek olduğu görülmektedir. (devamında bu yüksekliğin görüldüğü altı merkezin numarası veriliyor)

6. (Bu verilerin ışığında ortaya çıkan durum sıralanıyor)

- Kurallara göre iki belge ile kimliğin kanıtlanması gerekirken sadece bir belge kullanılmış,
- Bir belge birden fazla kimse tarafından kullanılmış,
- İmzalayan kimse Form 91'de mevcut değil
- Aynı imza birden fazla belgede bulunmuyor

Bu şekilde hazırlanmış 81.297 Form 91'in tümü ret edildi."

BARZANİ'nin yönetimi altında seçmen kayıtlarında sahtecilik yapılan yerler sadece Kerkük değildi. Asuriler ile Türkmenler birçok kentteki seçme kütüklerinde isimlerini bulamadıklarından şikayet ettilerse de duyan, dikkate alan olmadı. Sonuç değişmeyerek Kürt yayılmacılığı seçimle yasal ortama çekilmiş oldu.

ABD'den gördüğü destekten cesaret alan Irak Kürt Yönetimi, ele geçirdiği bölgelerde egemenliğini pekiştirmesinden sonra sahipliğini yüksek perdeden duyurmaya başladı. Hatta sadece duyurmakla yetinmeyip tehdit de etti. Kerkük'ün statüsünün konuşulduğu 2007'nin baharında, Türkiye'nin şehrin Kürt yönetimine bırakılmasına karşı çıkışı Iraklı Kürtçüleri öfkeliendirdi. BARZANİ, Kerkük'e müdahale edilmesi halinde, kendilerinin de Diyarbakır ve Türkiye'nin güneydoğusuna müdahale edeceklerini söyledi. Hızını alamayıp daha da ileri giderek, birkaç bin Türkmen için Kerkük'e karışan Türkiye'deki 30 bin Kürt için de kendilerinin harekete geçecekleri tehdidini savurdu. Kürt emperyalistlerine göre Kerkük, Ankara'nın işi değildi.

Ardından Amerika'nın düşüncesini sözde resmi olmayan bir ağızdan dillendiren eski genelkurmay başkanı Richard MYERS'in tehdidi geldi. Türkiye'nin Irak'a girmesi halinde ülkesiyle karşı karşıya geleceği uyarısında bulundu. Bir sonraki adımda Türkiye'nin

Kürtçüleri ülkelerine duydukları husumeti BARZANİ ve ABD destekli açıklamalarıyla ortaya koydular.

ABD'nin ve Kürtçü emperyalistlerin kanını coşturan Kerkük konusunda tehditvari bir destek de ilerleyen zaman içinde PKK'dan geldi. Mayıs 2011 ayının sonlarında Brüksel'de toplanan KNK (Kürdistan Ulusal Kongresi) toplantısında alınan kararlar doğrultusunda bir bildiri yayınlandı. 15 maddelik bildirin 4. Maddesinde Kürt ve Kürdistanlılar Federal Kürdistan'ın sınırlarının daraltılmasını ret etmeye ve Kerkük ve doğal sınırların korunması çağrısı yapıldı.

Bugünkü üretim kapasitesiyle OPEC bünyesindeki en büyük üretici olan K. Irak, Kerkük'ü sınırlarının içersine aldığı anda dünyanın bütün dev petrol devlerinin ve dolayısıyla da süper güçlerin ortağı olacaktır. Kürtlerin uzun dönemli hedefleri açısından Telafer kenti büyük önem taşıyor. Uluslararası Kriz Grubu'nun Ortadoğu Uzmanı Joost HILTERMAN, Kürtlerin Telafer'i ele geçirerek Suriye sınırındaki Kürt bölgesi Sincar'a ulaşabileceklerini ve böylece Suriye Kürdistan'ı ile bağlantı kuracaklarını söylüyor. Bir başka deyişle, büyük "Kürdistan" hayalinin sürmesinin, Kürtlerin Telafer'i ele geçirmesine bağlı." olduğu öne sürülmektedir. (5)

Kürt yayılcılığının hedeflenen sınırları bugünkü noktadan çok daha ileriye düşmektedir. Saddam'ın Araplaştırma uygulamalarını yayılcılıklarının meşru gerekçesi olarak ileri sürme alışkanlığı içerisinde Kerkük ve diğer Türkmen kentleriyle yetinmeyecekleri ortadadır. Bu doğrultuda Kerkük'ün Kürt valisi tezlerini inandırıcı kılmak için Kerkük'ten ve bir başka Türkmen şehri olan Tuzhurmatu'dan binlerce Kürt ailesinin göç ettirildiği iddiasını her fırsatta ortaya atıyor. Hatta tezinin inandırıcı olması için istatistik rakamlarıyla Tuzhurmatu nüfusunun yüzde 53'ünün Kürt olduğunu öne sürüyor. Ona göre Kerkük, Musul ve Saadiye şehirlerinde peşmerge-Irak ortak güvenlik güçleri olduğu için bu şehirler güvenliymiş. Oysa Tuzhurmatu'da peşmerge olmadığı için terörist saldırılar çok oluyormuş ve Kürtler bu yüzden şehri terk etmek zorunda bırakılıyorlarmış. BM'nin raporları ise bunun tam tersini peşmergenin olduğu yerlerde Kürtlerin dışındaki bütün toplulukların baskı altında oldukları gerçeği ortaya konuyor.

Başında BARZANİ'nin bulunduğu Iraklı Kürtçülerin, mağduriyetten mağruriyetlerine giden her adımlarında biraz daha saldırganlaştıklarının, yayılcılık emellerini uygulamaya koymalarının ve nihayet Türkiye'ye olan husumetlerinin hiçbir zaman unutulmaması gerekmektedir. Kerkük'ün Kürtleştirilmesi ise bu adımların en önemlisidir. Kerkük'ün Kürtleştirilmesinin kabul edilmesi halinde BARZANİ'nin "büyük Kürdistan"ının dört yöne genişlemesinin önündeki en zorlu engel ortadan kalkmış olacaktır.

(1) Irak ve Ortadoğu'da Mossad İsrail Kürt Umutlarının Çöküşü, Şalom NAKDİMON, Elips Kitap, 2004, S. 237.

(2) Şemdinli Röportajı, Muzaffer İlhan ERDOST, Onur Yayınları, İst, 1987, S. 90

(3) Radikal, 12 Mart 2007, Türkiye'nin Kuzey Irak endişesi haklı

(4) Milliyet, 25 Aralık 2003, İşte Kürtlerin Anayasa Taslağı

(5) Cumhuriyet, 28 Nisan 2006, Kürtlerin Tel Afer hedefi

[status draft]

[nogallery]

[geotag on]

[publicize off|twitter|facebook]

[category güvenlik]

[tags TÜRKMEN DOSYASI, Türkmen, Kerkük, Kürtleştirilme Süreci]